

УДК 342.951

DOI <https://doi.org/10.32782/1813-338X-2023.2.59>**В. М. Яцишин**аспірант відділу докторантури та ад'юнктури
Національної академії внутрішніх справ

УДОСКОНАЛЕННЯ НОРМ КОДЕКСУ УКРАЇНИ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ, ЯКІ РЕГЛАМЕНТУЮТЬ ДІЯЛЬНІСТЬ ПОЛІЦІЇ У СПРАВАХ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ

Метою статті є удосконалення норм Кодексу України про адміністративні правопорушення, які регламентують діяльність поліції у справах про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху. Стаття присвячена шляхам удосконалення норм Кодексу України про адміністративні правопорушення, які регламентують діяльність поліції у справах про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху. Встановлено, що основними нормами національного законодавства, які регламентують діяльність поліції у справах про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху і потребують вдосконалення, є частини перша, друга ст. 14-1 КУпАП «Відповідальність власників (співвласників) транспортних засобів», частина перша ст. 222 КУпАП «Органи Національної поліції», абзац перший п.1 частини першої ст. 255 КУпАП «Особи, які мають право складати протоколи про адміністративні правопорушення», частина перша ст. 268 КУпАП («Права особи, яка притягається до адміністративної відповідальності»), частини третя – десята ст. 279-1 КУпАП «Розгляд справ про адміністративне правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі, та про порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксоване в режимі фотозйомки (відеозапису)», ст. 279-3 КУпАП «Звільнення відповідальної особи, зазначеної у частині першій статті 14-2 цього Кодексу, особи, яка ввезла транспортний засіб на територію України, від адміністративної відповідальності за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксоване в автоматичному режимі, або за порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксоване в режимі фотозйомки (відеозапису)», частина перша ст. 300-1 КУпАП «Порядок виконання постанови про накладення адміністративного стягнення у вигляді штрафу за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксоване в автоматичному режимі, або про порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксоване в режимі фотозйомки (відеозапису)».

Ключові слова: адміністративне правопорушення, безпека дорожнього руху, законодавство, підвідомчість, поліція.

Постановка проблеми. Правовий механізм регулювання процедури притягнення осіб до адміністративної відповідальності за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі, вказує на його колізійність та необхідність удосконалення нормативно-правової бази в частині, що стосується обов'язкового урахування дотримання законних прав та свобод осіб, які притягаються до адміністративної відповідальності [1, с. 28]. Поза увагою законодавця залишилося повторне встановлення

чинними нормами презумпції вини власника транспортного засобу за ст. 14² КУпАП («Відповідальність за адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі, та за порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксовані в режимі фотозйомки (відеозапису)») та фактичне позбавлення особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, скористатися правами, передбаченими ст. 268 КУпАП («Права особи, яка притягається до адміністра-

тивної відповідальності»). У такому аспекті ігнорованими стають конституційні права особи, що бере участь у провадженні у справі про адміністративне правопорушення, у статусі особи, що притягається до адміністративної відповідальності [1, с. 31].

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питання удосконалення норм Кодексу України про адміністративні правопорушення, які регламентують діяльність поліції у справах про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху розглядали Абдулкадірова Е. Е., Алієв Е.К., Басс В. О., Бездольний М.Ю., Безпалова О.І., Битяк О. В., Благородний А. М., Бондар В. В., Вайда Т.С., Василенко С. О., Василів С. С., Варивода В. І., Вербіцька М.В., Гаджієва Ш. Н., Галкіна О.М., Гетманчук В. М., Голіна В. В., Гордєєв В.В., Гусєва Є. І., Давидова Н.В., Демків Р. Я., Доценко В. А., Євдокимов Д. А., Жовтан П. В., Завальний М.В., Коваль К.О., Когут В. М., Козар Д. К., Коломоєць Т. О., Куліков В.А., Ластович Д.М., Макарчук В.В., Миронюк Р.В., Миронюк С.А., Небеська М. С., Новіков О. В., Ободець Є.А., Парасюк В. М., Парханов Г. Р., Паскар А.Л., Риндюк І. І., Розумей Д. І., Сараєв Є. І., Сердюк А. М., Сидорець В. А., Скрипа Є. В., Стрижак А.О., Стус В.М., Сюравич В. Г., Терещенко О.О., Чанцева А. О., Червінчук А.В., Шевченко Л.В. та ін.

Метою наукової статті є удосконалення норм Кодексу України про адміністративні правопорушення, які регламентують діяльність поліції у справах про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.

Виклад основного матеріалу. Враховуючи зауваження і висновки рішення Конституційного Суду України від 22 грудня 2010 р. у справі №1-34/2010 [2] пропонуємо внести зміни наступні зміни до Кодексу України про адміністративні правопорушення:

1. Внести зміни та впорядкувати частину першу ст. 14¹ КУпАП «Відповідальність власників (співвласників) транспортних засобів» в частині, що стосується встановлення презумпції вини особи за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху у разі їх фіксації працюючими в автоматичному режимі спеціальними технічними засобами, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, чи засобами фото- і кінозйомки, замінивши фразу «*власники (співвласники) транспортних засобів*» після слова «*притягаються*»

фразою «*особи, передбачені ст. 14² КУпАП*» та виклавши текст у наступній редакції:

«До адміністративної відповідальності за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху у разі їх фіксації працюючими в автоматичному режимі спеціальними технічними засобами, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, чи засобами фото- і кінозйомки, відеозапису притягаються *особи, передбачені ст. 14² КУпАП*».

2. Внести зміни та впорядкувати частину другу ст. 14¹ КУпАП «Відповідальність власників (співвласників) транспортних засобів» в частині, що стосується регулювання механізму оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення, впорядкування термінологічного апарату, що використовується у ст. 213 КУпАП («Органи (посадові особи), уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення»), –

– замінивши фразу «*постанови про накладення штрафу*» після слів «*може протягом десяти днів з дня вручення йому*» фразою «*повідомлення про притягнення до адміністративної відповідальності*»;

– замінивши фразу «*виніс постанову про накладення адміністративного стягнення*» після слів «*орган (посадову особу), що*» фразою «*розглядає справу про адміністративне правопорушення*»;

– замінивши фразу «*виконання постанови про накладення адміністративного стягнення*» після слів «*та перевірки цих обставин*» фразою «*розглядає справу про адміністративне правопорушення*», – виклавши текст у наступній редакції:

«За наявності обставин, які свідчать про вчинення порушення, передбаченого частиною першою цієї статті, іншою особою, власник (співвласник) транспортного засобу може протягом десяти днів з дня вручення йому *повідомлення про притягнення до адміністративної відповідальності* повідомити про відповідні обставини (транспортний засіб знаходився у володінні чи користуванні іншої особи, вибув з його володіння внаслідок протиправних дій інших осіб тощо) орган (посадову особу), що *розглядає справу про адміністративне правопорушення*. На період з'ясування та перевірки цих обставин *розглядає справу про адміністративне правопорушення* зупиняється до моменту встановлення особи, яка вчинила це правопорушення».

3. Впорядкувати ст. 221 КУпАП «Районні, районні у місті, міські чи міськрайонні суди

(судді)» у фрагменті, що стосується розгляду та вирішенню справ про адміністративні правопорушення, передбачені частиною п'ятою ст. 122 КУпАП («Перевищення встановлених обмежень швидкості руху, проїзд на заборонений сигнал регулювання дорожнього руху та порушення інших правил дорожнього руху»), розгляд та вирішення яких так само належить до сфери компетенції органів (підрозділів) НПУ, вилучивши частину фрагмент «частиною п'ятою статті 122» із загального переліку, та викласти текст статті у наступній редакції: «Судді районних, районних у місті, міських чи міськрайонних судів розглядають справи про адміністративні правопорушення, передбачені частинами першою – четвертою та сьомою статті 41, статтями 41¹ – 41³, 42¹, 42², частинами третьою та четвертою статті 42⁴, частиною першою статті 44, статтею 44¹, частиною першою статті 44³, статтями 46¹, 46², 51, 51², 51⁴, частинами другою, четвертою та п'ятою статті 85, статтями 85¹, 88 – 88², 89, 90, 91, 91⁵, 91⁶, 92¹, 96², 98, 101–103, 103³, частиною першою статті 106¹, статтями 106², 107¹, частиною другою статті 112, частинами четвертою, сьомою і дев'ятою статті 121, частиною третьою статті 121³, частиною першою статті 122², статтями 122⁴, 122⁵, частинами другою і третьою статті 123, статтею 124, частинами третьою і п'ятою статті 126, частиною четвертою статті 127, статтею 127¹, статтею 130, частинами другою і третьою статті 133, статтями 135¹, 139, частиною четвертою статті 140, статтями 146, 149¹, частиною другою статті 154, статтею 155¹, частинами першою, третьою і четвертою статті 156, статтями 156⁴, 160, 161¹, 162, 162¹, 162³, 163¹ – 163⁴, частиною другою статті 163⁷, статтями 163¹², частинами другою і третьою статті 163¹⁷, статтями 164, 164³, 164⁵ – 164⁸, 164¹⁰, 164¹², 164¹³, частини третя – шоста статті 164¹⁴, статті 164¹⁵ – 164¹⁹, 166¹ – 166⁴, частинами першою, другою, дев'ятою та десятою статті 166⁶, 166⁸ – 166¹², 166¹⁴ – 166¹⁸, 166²¹, 166²³, 166²⁴, 166²⁵, 166²⁷, 171², 172⁴ – 172²⁰, 173 – 173², 173⁴, 173⁵, 174, 177², частиною третьою статті 178, статтею 180¹, частинами першою, другою і третьою статті 181, частиною другою статті 182, статтями 183¹ – 185¹¹, 185¹³, 185¹⁴, 186¹, 186⁵ – 186⁸, 187, 188, 188¹, 188¹³ (крім справ про адміністративні правопорушення, пов'язані з невиконанням законних вимог державного виконавця), 188¹⁴, 188¹⁶, 188¹⁷, 188¹⁹, 188²², 188²⁵, 188²⁷, 188²⁸, 188³¹, 188³², 188³³, 188³⁴, 188³⁵, 188³⁸, 188³⁹, 188⁴⁰, 188⁴¹, 188⁴⁵, 188⁴⁶, 188⁴⁷, 188⁴⁸, 188⁴⁹, 188⁵⁰, 188⁵¹, 188⁵⁴, 188⁵⁵,

188⁵⁷, частиною першою статті 189¹, статтями 189³, 190, 191, 193, 195¹ – 195⁶, статтями 204¹, 204³, 206¹, 212² – 212²⁴ цього Кодексу, а також справи про адміністративні правопорушення, вчинені особами віком від шістнадцяти до вісімнадцяти років.»

4. Впорядкувати частину першу ст. 222 КУпАП «Органи Національної поліції», додавши до переліку норм статей, за якими органи Національної поліції розглядають справи про адміністративні правопорушення, частину четверту ст. 122 після фрагменту «*частини перша і друга статті 12³, частини перша, друга, третя,*» перед фрагментом «*п'ята і шоста статті 122, частина перша статті 123*», послідовно вставивши слово «*четверта*» та відділивши його розділовим знаком «*,*» (комою), та викласти текст частини статті у наступній редакції:

«Органи Національної поліції розглядають справи про такі адміністративні правопорушення: про порушення громадського порядку, правил дорожнього руху, правил паркування транспортних засобів, правил, що забезпечують безпеку руху транспорту, правил користування засобами транспорту, правил випуску у плавання малих, спортивних суден і водних мотоциклів, правил судноплавства на морських і внутрішніх водних шляхах, правил, спрямованих на забезпечення схоронності вантажів на транспорті, а також про незаконний відпуск і незаконне придбання бензину або інших паливно-мастильних матеріалів (статті 80 і 81 (в частині перевищення нормативів вмісту забруднюючих речовин у відпрацьованих газах транспортних засобів), частина перша статті 44, стаття 89, частина друга статті 106¹, частини перша, друга, третя, четверта і шоста статті 109, стаття 110, частина четверта статті 116², стаття 117, частини перша і друга статті 119, частини перша, друга, третя, п'ята, шоста, восьма, десята і одинадцята статті 121, статті 121¹, 121², частини перша і друга статті 121³, частини перша, друга, третя, *четверта*, п'ята і шоста статті 122, частина перша статті 123, статті 124¹, 125, частини перша, друга і четверта статті 126, частини перша, друга і третя статті 127, статті 128-129, частина перша статті 132¹, частини перша і п'ята статті 133, частини третя, шоста, восьма, дев'ята, десята і одинадцята статті 133¹, стаття 135, стаття 136 (за винятком порушень на автомобільному транспорті), стаття 137, частини перша, друга і третя статті 140, статті 148, 151, частини шоста, сьома і восьма статті 152¹, статті 161,

164⁴, стаття 175¹ (за винятком порушень, вчинених у місцях, заборонених рішенням відповідної сільської, селищної, міської ради), статті 176, 177, частини перша і друга статті 178, статті 180, 181¹, частина перша статті 182, статті 183, 192, 194, 195).

5. Впорядкувати абзац перший п. 1 частини першої ст. 255 КУпАП «Особи, які мають право складати протоколи про адміністративні правопорушення» у фрагменті, що стосується переліку норм статей, за якими уповноважені посадові особи органів Національної поліції мають право складати протоколи про правопорушення на транспорті, шляховому господарстві та зв'язку, – «частина четверта, сьома – дев'ята статті 121, частина третя статті 121³, частини п'ята і сьома статті 122, частина перша статті 122², статті 121², статті 122⁴, 122⁵, частини друга і третя статті 123, стаття 124, частини третя і п'ята статті 126, частина четверта статті 127, статті 127¹, 130, частина третя статті 133, стаття 135¹, стаття 136 (про порушення на автомобільному транспорті), стаття 139, частина четверта статті 140»,

– вилучивши тире між частиною між словами «сьома – дев'ята статті 121» та замінюючи його комою,

– прибравши повтор сполучення «статті 121²» у другому випадку разом із розділовим знаком «,» (комою), –

та викласти текст частини статті у наступній редакції: «1) органів Національної поліції (частини третя і четверта статті 42⁴) (частина перша статті 44, стаття 44¹, частина перша статті 44³, статті 46¹, 46², 51, 51², 51⁴, 88¹, 89, 92, частина перша статті 106¹, стаття 106², частини *четверта, сьома, дев'ята статті 121*, частина третя статті 121³, частини п'ята і сьома статті 122, частина перша статті 122², статті 122⁴, 122⁵, частини друга і третя статті 123, стаття 124, частини третя і п'ята статті 126, частина четверта статті 127, статті 127¹, 130, частина третя статті 133, стаття 135¹, стаття 136 (про порушення на автомобільному транспорті), стаття 139, частина четверта статті 140, статті 148, 151, 152, частина восьма статті 152¹, статті 154, 155, 155²-156, частини перша – четверта статті 156¹, статті 156², 156⁴, 159, 160, частини перша і третя статті 161¹, статті 162, 162³, частина перша статті 163¹⁷, статті 164-164⁸, 164¹⁰, 164¹⁵-164¹⁸, 165¹, 165², 166¹⁴-166¹⁸, 166²⁷, 172⁴- 172⁹ (за винятком правопорушень, вчинених службовими особами, які займають відповідальне та особливо відповідальне становище),

172⁹⁻¹, 172⁹⁻², 172¹⁰ і 172¹⁹ (про правопорушення, вчинені поліцейськими поліції особливого призначення Національної поліції України під час дії воєнного стану), 173 - 173², 173⁴, 174, стаття 175¹ (за винятком порушень, вчинених у місцях, заборонених рішенням відповідної сільської, селищної, міської ради), статті 176, 177, 178 – 181¹, 182 – 183¹, частини перша – третя, сьома статті 184, статті 184¹, 184², 184³ (у частині незаконного використання найменування та ознак належності до Національної поліції України), 185 – 185², 185⁴– 185⁹, 186, 186¹, 186³, 186⁵ – 187, 188²⁸, 188⁴⁷, 189 – 195⁶, статті 204¹, 206¹, 212⁶, 212⁷, 212⁸, 212¹⁰, 212¹², 212¹³, 212¹⁴, 212¹⁹, 212²⁰, 212²² – 212²⁴);

6. Впорядкувати частину першу ст. 268 КУпАП («Права особи, яка притягається до адміністративної відповідальності») у фрагменті, що стосується розгляду справ про адміністративні правопорушення у сферах забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі фотозйомки (відеозапису), додавши після речення: «Особливості розгляду справ про адміністративні правопорушення у сферах забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі, безпеки на автомобільному транспорті та про порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксовані в режимі фотозйомки (відеозапису), встановлюються статтями 279¹-279⁸ цього Кодексу» – текст наступного змісту, – «*Справа про адміністративне правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі, безпеки на автомобільному транспорті та про порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксовані в режимі фотозйомки (відеозапису), розглядатися без участі особи, яка притягається до адміністративної відповідальності*».

7. Впорядкувати частину третю ст.279¹ КУпАП «Розгляд справ про адміністративне правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі, та про порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксоване в режимі фотозйомки (відеозапису)» в частині, що стосується забезпечення прав особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, передбачених ст. 268 КУпАП («Права особи, яка притягається до адміністративної відповідальності») та яка є встановлена технічними можливостями на місці вчинення

правопорушення, прибравши фрагменти тексту *«копію постанови про притягнення до адміністративної відповідальності (якщо технічні можливості дозволяють встановити відповідальну особу, зазначену у частині першій статті 14² цього Кодексу, на місці вчинення правопорушення) або»* та *«якщо технічні можливості не дозволяють встановити відповідальну особу, зазначену у частині першій статті 14² цього Кодексу, на місці вчинення правопорушення»* та виклавши текст норми у наступній редакції:

«Якщо адміністративне правопорушення, передбачене частинами першою, третьою та сьомою статті 122 (в частині порушення правил зупинки, стоянки), частинами першою, другою та восьмою статті 152¹ цього Кодексу, зафіксовано в режимі фотозйомки (відеозапису), посадова особа уповноваженого підрозділу Національної поліції або інспектор з паркування зобов'язані розмістити на лобовому склі транспортного засобу повідомлення про притягнення до адміністративної відповідальності. Якщо технічні можливості дозволяють встановити відповідальну особу, зазначену у частині першій статті 14² цього Кодексу, на місці вчинення правопорушення, вона вказується у повідомленні про притягнення до адміністративної відповідальності».

8. Впорядкувати частину четверту ст. 279¹ КУпАП *«Розгляд справ про адміністративне правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі, та про порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксоване в режимі фотозйомки (відеозапису)»*, в частині, що стосується уточнення статусу особи, що бере участь у провадженні у справі про адміністративне правопорушення, відповідно до визначення такого статусу у ст. 268 КУпАП *«Права особи, яка притягається до адміністративної відповідальності»* – особа, яка притягається до адміністративної відповідальності, особливостей оформлення повідомлення, якщо технічні можливості не дозволяють встановити відповідальну особу, передбачену частиною першою ст. 14² КУпАП *«Відповідальність за адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі, та за порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксовані в режимі фотозйомки (відеозапису)»*), та ознайомлення особи, що притягається до адміністративної

відповідальності з її правами, передбаченими ст. 268 КУпАП *«Права особи, яка притягається до адміністративної відповідальності»*), –

– замінивши у першому реченні частину фрази після розділового знаку «,» (коми) *«стосовно якої розглядається справа»* фрагментом тексту *«яка притягається до адміністративної відповідальності»*;

– додавши після першого речення текст наступного змісту: *«У разі, якщо технічні можливості не дозволяють встановити відповідальну особу, зазначену у частині першій статті 14² цього Кодексу, у повідомленні про притягнення до адміністративної відповідальності відомості про особу, стосовно якої розглядається справа, не зазначаються»*;

– додавши до другого речення чинної редакції після слів *«має містити»* фрагмент тексту наступного змісту: *«інформацію про ознайомлення особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, з її правами, передбаченими ст. 268 цього Кодексу, а»*, – та виклавши текст частини четвертої ст. 279¹ КУпАП *«Розгляд справ про адміністративне правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі, та про порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксоване в режимі фотозйомки (відеозапису)»* у наступній редакції:

«Повідомлення про притягнення до адміністративної відповідальності має містити відомості, передбачені частинами другою – четвертою статті 283 цього Кодексу, крім відомостей про особу, яка притягається до адміністративної відповідальності. У разі, якщо технічні можливості не дозволяють встановити відповідальну особу, зазначену у частині першій статті 14² цього Кодексу, у повідомленні про притягнення до адміністративної відповідальності відомості про особу, стосовно якої розглядається справа, не зазначаються. Повідомлення про притягнення до адміністративної відповідальності має містити інформацію про ознайомлення особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, з її правами, передбаченими ст. 268 цього Кодексу, а також інформацію про порядок виконання адміністративного стягнення, у тому числі реквізити для сплати 50 відсотків розміру штрафу протягом 10 банківських днів з дня вчинення відповідного правопорушення, що вважатиметься виконанням адміністративного стягнення у повному обсязі».

9. Вилучити частину п'яту ст. 279¹ КУпАП «Розгляд справ про адміністративне правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі, та про порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксоване в режимі фотозйомки (відеозапису)» з метою уникнення повторення тексту фрагменту у ст. 268 КУпАП («Права особи, яка притягається до адміністративної відповідальності»).

10. Впорядкувати частину шосту ст.279¹ КУпАП «Розгляд справ про адміністративне правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі, та про порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксоване в режимі фотозйомки (відеозапису)», в частині, що стосується оптимізації регулювання механізму оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення, впорядкування термінологічного апарату, що використовується у ст. 14² КУпАП («Відповідальність за адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі, та за порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксовані в режимі фотозйомки (відеозапису)») на позначення суб'єкта правопорушення – відповідальна особа, – у ст. 284 КУпАП («Види постанов по справі про адміністративне правопорушення») щодо виду постанови, якою на особу накладається адміністративне стягнення – постанова про накладення адміністративного стягнення, – стилістичної доцільності та відповідно до контексту, –

– вилучивши фрагмент тексту *«та винесені постанови про накладення адміністративного стягнення»* після розділового знаку «,» (кома) та слів *«в режимі фотозйомки (відеозапису)»* до слів *«не пізніше наступного робочого дня з дня»*;

– додавши фразу *«виявлення та / або»* після слів *«не пізніше наступного робочого дня з дня»* перед наступним фрагментом тексту *«встановлення відповідальної особи»*;

– вилучивши фрагмент тексту *«при винесенні постанови про накладення адміністративного стягнення за вчинення такого правопорушення»*, що знаходиться у чинній нормі після розділового знаку «,» (кома) і наступної фрази *«перевіряє, чи не були відповідні обставини зафіксовані раніше»*;

– вилучивши фразу *«а також»* перед фрагментом *«чи не притягалася»*, що є стилістично доцільно;

– замінивши словосполучення *«відповідна особа»* термінологічним сполученням *«відповідальна особа»*, передбаченим ст. 14² КУпАП («Відповідальність за адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі, та за порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксовані в режимі фотозйомки (відеозапису)»), із додаванням до нього дієприкметника *«встановлена»*;

– вилучивши словосполучення *«іншою уповноваженою посадовою особою»* після фрази *«до адміністративної відповідальності за це правопорушення»* до розділового знаку «.» (крапка);

– вилучивши слово *«відповідні»* на початку речення після слова *«Якщо»* перед наступним іменником *«відомості»*;

– замінивши дієприкметник *«зафіксоване»* після прийменника *«про»* на дієприкметник *«виявлене»*;

– вилучивши слово *«вже»* після іменника *«правопорушення»* перед наступною фразою *«внесені до Реєстру адміністративних правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху»*;

– замінивши фразу *«відповідну особу вже притягнуто»* після слів *«у сфері безпеки дорожнього руху або»* до слів *«за це правопорушення»* фразою *«встановлена відповідальна особа отримала повідомлення про притягнення її»*;

– додавши після слів *«за це правопорушення»* до розділового знаку «,» (кома) та наступного слова *«постанова»* фразу *«та сплатила 50 відсотків розміру штрафу протягом десяти днів з дня отримання відповідальною особою повідомлення про притягнення до адміністративної відповідальності»*;

– замінивши словосполучення *«притягнення до адміністративної відповідальності»* після слів *«постанова про»* фразою *«накладення адміністративного стягнення не виноситься»* та прибравши у кінці речення фразу *«підлягає скасуванню»* до розділового знаку «.» (крапка);

– додавши у кінці частини шостої ст. 279¹ КУпАП «Розгляд справ про адміністративне правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі, та про порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксоване в режимі фотозйомки (відеозапису)» фрагмент тексту наступного змісту: *«Якщо відо-*

мости про виявлене правопорушення внесені до Реєстру адміністративних правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху або встановлена відповідальна особа отримала повідомлення про притягнення її до адміністративної відповідальності за це правопорушення та не сплатила 50 відсотків розміру штрафу протягом десяти днів з дня отримання відповідальною особою повідомлення про притягнення до адміністративної відповідальності, уповноваженою особою вноситься постанова про притягнення до адміністративної відповідальності.», та виклавши текст частини шостої ст. 279¹ КУпАП «Розгляд справ про адміністративне правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі, та про порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксоване в режимі фотозйомки (відеозапису)» у наступній редакції:

«Інформація про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі, порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксовані в режимі фотозйомки (відеозапису), не пізніше наступного робочого дня з дня виявлення та / або встановлення відповідальної особи, зазначеної у частині першій статті 14⁻² цього Кодексу, вноситься до Реєстру адміністративних правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху. Посадова особа уповноваженого підрозділу Національної поліції або інспектор з паркування при внесенні до Реєстру адміністративних правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху інформації про зафіксовані в режимі фотозйомки (відеозапису) порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, а також перевіряє, чи не були відповідні обставини зафіксовані раніше, чи не притягалася встановлена відповідальна особа до адміністративної відповідальності за це правопорушення. Якщо відомості про виявлене правопорушення внесені до Реєстру адміністративних правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху або встановлена відповідальна особа отримала повідомлення про притягнення її до адміністративної відповідальності за це правопорушення та сплатила 50 відсотків розміру штрафу протягом десяти днів з дня отримання відповідальною особою повідомлення про притягнення до адміністративної відповідальності, постанова про накладення адміністративного стягнення не вноситься. Якщо відомості про виявлене правопорушення

внесені до Реєстру адміністративних правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху або встановлена відповідальна особа отримала повідомлення про притягнення її до адміністративної відповідальності за це правопорушення та не сплатила 50 відсотків розміру штрафу протягом десяти днів з дня отримання відповідальною особою повідомлення про притягнення до адміністративної відповідальності, уповноваженою особою вноситься постанова про притягнення до адміністративної відповідальності».

11. Впорядкувати частини сьому – десяту ст. 279¹ КУпАП «Розгляд справ про адміністративне правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі, та про порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксоване в режимі фотозйомки (відеозапису)» в частині, що стосується надсилання копії постанови особі, щодо якої її винесено, та термінів її вручення або надсилання, передбачених ст. 285 КУпАП («Оголошення постанови по справі про адміністративне правопорушення і вручення копії постанови»), –

– додавши до сполучення «постанова про накладення адміністративного стягнення» перед словом «постанова» іменник «копія», узгодивши відмінкові закінчення;

– вилучивши у частині сьомій ст. 279¹ КУпАП «Розгляд справ про адміністративне правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі, та про порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксоване в режимі фотозйомки (відеозапису)» розділовий знак «,» (кома) до та після, а також саму фразу «що не була виконана шляхом сплати 50 відсотків розміру штрафу протягом десяти днів з дня її винесення» після сполучення «адміністративного стягнення»;

– вилучивши у частині сьомій ст. 279¹ КУпАП «Розгляд справ про адміністративне правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі, та про порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксоване в режимі фотозйомки (відеозапису)» фрагмент «За зверненням особи копія постанови про накладення адміністративного стягнення, що вважається виконаною, надсилається рекомендованим листом на її адресу протягом п'яти днів з моменту отримання звернення» як такий, що суперечить частині першій ст. 285

КУпАП («Оголошення постанови по справі про адміністративне правопорушення і вручення копії постанови»), та виклавши текст частин сьомої – десятої ст. 279¹ КУпАП «Розгляд справ про адміністративне правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі, та про порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксоване в режимі фотозйомки (відеозапису)» у наступній редакції:

«Копія постанови про накладення адміністративного стягнення надсилається відповідальній особі, зазначеній у частині першій статті 14⁻² цього Кодексу, рекомендованим листом з повідомленням на адресу місця реєстрації (проживання) фізичної особи (місцезнаходження юридичної особи).

Днем отримання копії постанови є дата, зазначена в поштовому повідомленні про вручення її відповідальній особі, зазначеній у частині першій статті 14⁻² цього Кодексу, або повнолітньому члену сім'ї такої особи.

У разі якщо відповідальна особа, зазначена у частині першій статті 14⁻² цього Кодексу, відмовляється від отримання копії постанови, днем отримання копії постанови є день представлення в поштовому повідомленні відмітки про відмову в її отриманні.

У разі невручення копії постанови адресату за зазначеною в Єдиному державному реєстрі транспортних засобів адресою днем отримання копії постанови вважається день повернення поштового відправлення з позначкою про невручення до органу (підрозділу), уповноважена посадова особа якого винесла відповідну постанову».

12. Внести зміни до ст. 279⁻³ КУпАП «Звільнення відповідальної особи, зазначеної у частині першій статті 14⁻² цього Кодексу, особи, яка ввезла транспортний засіб на територію України, від адміністративної відповідальності за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксоване в автоматичному режимі, або за порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксоване в режимі фотозйомки (відеозапису)» в частині, що стосується переліку осіб, які звільняються від адміністративної відповідальності за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксоване в автоматичному режимі, або за порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксоване в режимі фотозйомки (відеозапису), –

– прибравши з абзацу другої частини першої ст. 279⁻³ КУпАП «Звільнення відповідальної особи, зазначеної у частині першій статті 14⁻² цього Кодексу, особи, яка ввезла транспортний засіб на територію України, від адміністративної відповідальності за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксоване в автоматичному режимі, або за порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксоване в режимі фотозйомки (відеозапису)» після фрагменту *«притягнення до адміністративної відповідальності»* частину фрази *«а також надала документ (квитанцію) про сплату відповідного штрафу»* та розділові знаки *«,»* (кома) та *«.»* (крапка) на розділовий знак *«;»* (крапка з комою) і виклавши текст норми у наступній редакції:

– «особа, яка керувала транспортним засобом на момент вчинення зазначеного правопорушення, звернулася особисто до органу (посадової особи), уповноваженого розглядати справи про адміністративні правопорушення, із заявою про визнання зазначеного факту адміністративного правопорушення та надання згоди на притягнення до адміністративної відповідальності»;

– доповнивши частину першу ст. 279³ КУпАП «Звільнення відповідальної особи, зазначеної у частині першій статті 14² цього Кодексу, особи, яка ввезла транспортний засіб на територію України, від адміністративної відповідальності за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксоване в автоматичному режимі, або за порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксоване в режимі фотозйомки (відеозапису)» абзацом третім з текстом у наступній редакції:

«відповідальна особа, зазначена у частині першій статті 14⁻² цього Кодексу та яка отримала повідомлення про притягнення до адміністративної відповідальності відомості, сплатила 50 відсотків розміру штрафу протягом 10 банківських днів з дня вчинення відповідного правопорушення та повідомила про факт сплати відповідним документом орган (посадову особу), що розглядає справу.»

13. Впорядкувати частину першу ст. 300¹ КУпАП «Порядок виконання постанови про накладення адміністративного стягнення у вигляді штрафу за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксоване в автоматичному режимі, або про пору-

шення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксоване в режимі фотозйомки (відеозапису)» в частині, що стосується оптимізації регулювання механізму оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення», надсилання копії постанови особі, щодо якої її винесено, та термінів її вручення або надсилання, передбачених ст.285 КУпАП («Оголошення постанови по справі про адміністративне правопорушення і вручення копії постанови»),

– замінивши фрагмент фрази «про накладення адміністративного стягнення за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксоване в автоматичному режимі, або за порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксоване в режимі фотозйомки (відеозапису)» після слів «50 відсотків розміру штрафу за» словами «повідомленням про притягнення до адміністративної відповідальності»;

– замінивши словосполучення «такої постанови» після слів «до вручення» фразою «копії постанови про накладення адміністративного стягнення за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксоване в автоматичному режимі, або за порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксоване в режимі фотозйомки (відеозапису)» і виклавши текст норми у наступній редакції:

«У разі сплати відповідальною особою, зазначеною у частині першій статті 14-2 цього Кодексу, або громадянином (резидентом) України, який ввіз на територію України транспортний засіб, зареєстрований за межами України, 50 відсотків розміру штрафу за повідомленням про притягнення до адміністративної відповідальності, до вручення копії постанови про накладення адміністративного стягнення за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксоване в автоматичному режимі, або за порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксоване в режимі фотозйомки (відеоза-

пису) або отримання поштового повідомлення про вручення або про відмову в її отриманні, або повернення поштового відправлення з позначкою про невручення, або протягом десяти днів з дня набрання постановою законної сили така постанова вважається виконаною. Постанова про накладення адміністративного стягнення за порушення зупинки, стоянки та паркування транспортних засобів, зафіксоване в режимі фотозйомки (відеозапису), також вважається виконаною у разі сплати штрафу за повідомленням про притягнення до адміністративної відповідальності, залишеним уповноваженою посадовою особою на місці вчинення правопорушення на лобовому склі транспортного засобу, у тому числі шляхом сплати 50 відсотків розміру штрафу протягом десяти днів з дня вчинення відповідного правопорушення».

Висновки. Законодавство України потребує подальшого удосконалення за низкою питань, зокрема, встановлення презумпції вини особи за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху у разі їх фіксації працюючими в автоматичному режимі спеціальними технічними засобами, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, чи засобами фото- і кінозйомки, регулювання механізму оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення.

Список використаних джерел:

1. Битяк О.В. Автоматична фіксація порушень Правил дорожнього руху в зарубіжних країнах. *Проблеми законності*. 2022. С.28-48. URL: <https://www.cceol.com/search/viewpdf?id=1136356> (дата звернення: 30.12.2022).
2. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним зверненням громадянина Багінського Артема Олександровича щодо офіційного тлумачення положень частини першої статті 14-1 Кодексу України про адміністративні правопорушення (справа про адміністративну відповідальність у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху) від 22 грудня 2010 р. у справі №1-34/2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v023p710-10#Text> (дата звернення: 25.12.2022).

Yatsyshyn V. M. Improvement of the rules of the code of Ukraine on administrative offenses regulating police activities in cases on administrative offenses in the field of ensuring road safety

The purpose of the article is to improve the norms of the Code of Ukraine on administrative offenses, which regulate the activities of the police in cases of administrative offenses in the field of ensuring road traffic safety. The article is devoted to ways of improving the norms of the Code of Ukraine on administrative offenses, which regulate the activities of the police in cases of administrative offenses in the field of ensuring road traffic safety. It was established that the main norms of the national

legislation, which regulate the activities of the police in cases of administrative offenses in the field of ensuring road traffic safety and need improvement, are the first and second parts of Art. 14-1 of the Code of Administrative Offenses «Liability of owners (co-owners) of vehicles», part one of Art. 222 of the Code of Criminal Procedure «National Police Bodies», paragraph one of clause 1 of part one of Article 255 of the Code of Criminal Procedure «Persons who have the right to draw up protocols on administrative offenses», part one of Article 268 of the Code of Criminal Procedure («Rights of a person who is subject to administrative responsibility») , parts three to ten of Article 279-1 of the Criminal Procedure Code «Consideration of cases on administrative offenses in the field of ensuring road traffic safety, recorded in automatic mode, and on violations of the rules of stopping, parking, parking of vehicles, recorded in photo (video recording) mode», Article 279-3 of the Code of Criminal Procedure «Release of the responsible person specified in the first part of Article 14-2 of this Code, a person who imported a vehicle into the territory of Ukraine, from administrative liability for an offense in the field of ensuring road traffic safety, recorded in automatic mode, or for a violation of the rules of stopping, parking, parking of vehicles, fixed in the mode of photography (video recording)», part one of Art. 300-1 of the Code of Administrative Offenses «Procedure for the implementation of the resolution on the imposition of an administrative penalty in the form of a fine for an offense in the field of ensuring road traffic safety, recorded in automatic mode, or on a violation of the rules for stopping, parking, parking of vehicles, recorded in photo (video recording) mode».

Key words: *administrative offense, traffic safety, legislation, sub-department, police.*